25 november 2026
Betreft: Position paper voor RTG *Effectief armoedebeleid* op 26 november 2026

Effectief armoedebeleid begint bij kinderen

Via maatschappelijke organisaties in het hele land krijgt Nationaal Fonds Kinderhulp aanvragen voor kinderen die een bed, kleding of een bril nodig hebben. Ons rapport 'Schrijnende keuzes' *keuzes* laat zien wat het voor gezinnen betekent als zij zulke noodzakelijke uitgaven moeten uitstellen. Kinderhulp springt bij als een kind vandaag iets nodig heeft. Tegelijkertijd zien we waar gezinnen steeds opnieuw vastlopen. Wij vragen het kabinet en de gemeenten daarom om drie dingen: geef gezinnen voldoende financiële ruimte om hun kinderen te laten opgroeien, zorg dat ieder kind in elke gemeente op noodzakelijke ondersteuning kan rekenen en geef kinderen en jongeren zelf invloed op de regelingen die hen raken.

Geef gezinnen voldoende financiële ruimte
Wie kinderarmoede vandaag aanpakt, helpt armoede op latere leeftijd te voorkomen. Een kind dat op tijd en uitgerust op school komt en mee kan doen met klasgenoten, ontwikkelt zich beter en heeft minder kans om later ook in armoede terechtkomen. Voor 2027 wordt een daling van de kinderarmoede geraamd van 2,4 naar 2,3 procent. Het algemene armoedecijfer blijft naar verwachting gelijk op 2,6 procent. Dat is vooruitgang maar dat draagt niet genoeg bij aan de breed gedeelde ambitie uit de motie Bikker om armoede deze kabinetsperiode terug te dringen.

Een kinderbril laat zien hoe urgent dat is. Wij zien kinderen die het bord op school moeilijk kunnen lezen doordat hun bril te zwak is, of die rondlopen met een montuur dat met tape bij elkaar wordt gehouden. Voor zo'n kind maakt een passende bril meteen verschil. Ook een kind van werkende ouders die geen gemeentelijke minimaregeling gebruiken, moet daarop kunnen rekenen als er thuis geen geld voor is.

Kinderhulp roept daarom op:
- De motie-Bikker te vertalen naar aanvullende maatregelen die de kinderarmoede deze kabinetsperiode aantoonbaar verder terugdringen,
- Daarbij de aanbevelingen van de Commissie sociaal minimum op te volgen door te zorgen voor een toereikend gezinsinkomen en voorspelbare, toegankelijke ondersteuning,

- En op korte termijn een structurele, landelijke regeling voor kinderbrillen in te voeren voor gezinnen die de kosten zelf niet kunnen dragen, met tijdige oogscreening, praktische hulp voor ouders die door geldzorgen moeite hebben om na de oogtest een passende bril te regelen en opvolging. Want; kinderen hebben vaker dan volwassenen een nieuwe bril nodig.

Geef ieder kind toegang tot noodzakelijke ondersteuning, ongeacht de woonplaats

De woonplaats van een kind mag de toegang tot noodzakelijke ondersteuning niet bepalen. Als vangnet springt Kinderhulp regelmatig bij wanneer een gezin vastloopt op gemeentelijke regels. Soms mag een gemeente door de vastgestelde normen een noodzakelijke voorziening niet vergoeden, ook als die hulp grotere kosten kan voorkomen.
We zien in het algemeen grote verschillende tussen de gemeentes. Waar bijvoorbeeld de bijzondere bijstand in de ene gemeente een gift is, is dit een andere een lening. Voor Kinderhulp is de grens helder: de woonplaats van een kind mag de toegang tot noodzakelijke ondersteuning niet bepalen. Wij vinden dat er alleen verschillen mogen zijn wanneer dit komt door maatwerk. Kortom: als de omstandigheden van het specifieke gezin of de specifieke jongere daarom vragen. Een herkenbare landelijke basis geeft duidelijkheid aan gezinnen die nu vaak leven in onzekerheid, maar laat gemeenten ruimte om bijvoorbeeld rekening te houden met hoge vaste lasten of schulden.

Kinderhulp vraagt het Rijk en de gemeenten om:

- Samen met kinderen, ouders en hulpverleners af te spreken waarop ieder kind in elke gemeente moet kunnen rekenen.
- Gemeenschappelijke, ruimhartige uitgangspunten voor de inkomenstoets bij gemeentelijke kind- en minimaregelingen af te spreken. Hanteer een inkomensgrens boven het sociaal minimum en bied gezinnen boven die grens een herkenbare mogelijkheid om hun noodzakelijke kosten individueel te laten beoordelen.
- Noodzakelijke voorzieningen voor kinderen in beginsel als gift te verstrekken, zodat de hulp voor een kind de financiële problemen thuis niet vergroot.

Geef kinderen en jongeren invloed op het beleid

De afgelopen jaren is er steeds meer aandacht voor de waarde van ervaringskennis in beleid. Bij Kinderhulp zien we wat die kennis toevoegt als onze jongerenambassadeurs met beleidsmakers in gesprek gaan. Zij kunnen uit eigen

ervaring vertellen welke hulp verschil maakt en waar zij vastlopen bij het vinden of aanvragen ervan.

Betrek jongeren daarom al bij de keuze welke hulp nodig is en laat hen meedenken over hoe ze die kunnen vinden en krijgen. Vraag hen vervolgens of de regeling in het dagelijks leven doet wat zij ervan verwachten. Ook jongere kinderen kunnen beter worden gehoord. Dat vraagt wel om een veilige, leeftijdspassende manier van meepraten, zonder dat kinderen in het openbaar over het inkomen of de schulden van hun ouders hoeven te vertellen.

Kinderhulp vraagt het Rijk en de gemeenten om:

- Kinderen en jongeren met ervaring met armoede te betrekken bij het kiezen, ontwerpen, testen én evalueren van maatregelen. Ontwikkel samen met kinderorganisaties geschikte manieren waarop ook jongere kinderen veilig kunnen meepraten.
- De tijd en inzet van jongeren te vergoeden en hun terug te koppelen wat er met hun inbreng is gedaan. Laat bijvoorbeeld zien welke stap uit een aanvraag is geschrapt of hoe hulp dankzij hun advies eerder beschikbaar komt.

Tot slot

Of armoedebeleid werkt, moet merkbaar zijn in het dagelijks leven van kinderen. Voor een ouder betekent dat genoeg geld voor zowel de winterjas als de schoenen. Voor een kind betekent het met een passende bril het bord op school weer kunnen lezen of een warm bed om in te slapen. Kinderhulp gaat graag met eenieder in gesprek over wat daarvoor nodig is. Samen met onze jongerenambassadeurs en de maatschappelijke organisaties die gezinnen bijstaan, kunnen we laten zien waar hulp tekortschiet en welke veranderingen voor kinderen het verschil maken.

Wilt u contact naar aanleiding van dit position paper?
Anna van den Berg, Beleidsmedewerker Nationaal Fonds Kinderhulp
a.vandenberg@kinderhulp.nl
06-48051601